

Eerst de leerling zien, dan je verwonderen met Ziehe.

Ziehe (2000) roept in zijn artikel "School and Youth" docenten op de leerlingen te verwonderen met nieuwe werelden van kennis. Als kunstdocent MBO2 in Amsterdam vind ik dat ik de leerlingen eerst hun aandacht bij de les moeten hebben, voor ik ze kan weg voeren naar een voor hen nieuwe wereld. Ik moet eerst een veilige omgeving creëren voor de MBO 2-ers die ik les geef, want ze zijn vaak overbelast door de sociale en emotionele problemen die ze hebben. De verbazing, verwondering, moet eerst uitgaan naar de realiteit van zorgen en last van de leerling, om de leerling daarna, als er voldoende bereidheid is ontstaan om te leren, mee te kunnen nemen naar de wondere wereld van abstracte leergebieden.

De verschillende culturen van aan de ene kant de leerstof en aan de andere kant de belevingswereld van de jongeren liggen niet alleen steeds verder uit elkaar, op elkaar aanpassen van die culturen geeft een verlies aan vakinhoud en desoriëntatie van de leerling op de vakinhoud. Door het vertalen van de leerstof naar de belevingswereld van de jeugd, laat de docent een belangrijk verrijkingaspect liggen, de lesstof verliest haar glans van abstractie en vernieuwing en de leerling verliest op de inhoud van zijn vak. Ziehe (2000) waarschuwt: "It is said that abandoning the canon has led to a loss of orientation. The lack of aura is the reason for the degeneration of values". De docent die van zijn voetstuk is gevallen, moet zijn aanzien, in Ziehe's woorden zijn Aura, door zijn houding te herzien. Ziehe (2000) formuleert dat als volgt : "An aura that symbolised respect is being replaced by a far-reaching de-formalisation of attitudes". Het aanzien dat de docent moet hervinden krijgt hij door zijn vak een gedurfde abstracte inhoud te geven. Zo ontstaat een Canon, een vertaling van vakinhoud naar een aantal onderwerpen. De docent is zo een reisleader, die de leerling meeneemt naar de abstracte werelden van de kennis waarbij de leerling zich verbaast en vervoert raakt door nieuwe inzichten. "Elaboration and delight" noemt Ziehe (2002) het brengen van nieuwe inzichten en de brug die de docent daarbij slaat. Het onderwijs moet een duidelijk verschil in de leefwerelden van de docenten en leerlingen maken en zo de waarden in het onderwijs terugbrengen. Ziehe (2002): "A relationship of identity should not be sought. From my point of view, the distance between school and young people is not at all to be considered pitiful; instead we should recognise it and want it" (...) "Therefore school should be absolutely 'artificial' in the best sense of the word. And this can be experienced as unexpected, non-trivial and enriching for the student". Het pleidooi van Ziehe is het hervinden van de school als instituut om te leren. De docent vormt de brug naar de leerling als een soort reisleader.

Ik kan mijn leerlingen niet meevoeren naar de abstracte wereld van mijn vak, de kunstwereld. Het ontbreekt mijn leerlingen aan de juiste leerhouding. Ze zijn te zeer belast met familiale en maatschappelijke problematiek en vaak beschadigd

door pestende medeleerlingen in de voorafgaande jaren. Voor ik de leerling kan mee nemen naar de nieuwe abstracte leerwerelden van Ziehe, moet ik de hindernissen wegruimen die in de weg liggen. De overbelaste leerling, omschreven in “Niemand houdt van ze” (Winsemius et al, 2006) heeft behoefte aan het volgende.

Het gaat om structuur plus verbondenheid. Door de opeenstapeling van problemen in hun directe omgeving – gebroken gezinnen, weinig positieve voorbeelden, rotte huizen en rotte buurten, drugs, criminaliteit en hoge schulden – zijn ze superkwetsbaar en er is weinig voor nodig om hen te laten ontsporen. Niemand houdt immers van ze. Het gaat om het bieden van structuur en verbondenheid aan jongeren waardoor deze de kans krijgen evenwichtig volwassen te worden.”

Mijn leerlingen antwoorden op de vraag “Hoe zou het onderwijs er voor jou uit moeten zien?” als volgt, ik citeer: “Uitdagend, creatief, leerzaam, interessant, leuk, realistisch, goed georganiseerd en helder”; “Het onderwijs moet geen plek zijn waar je met tegenzin heen gaat”. Een leerling maakte een tekening van drie mensen die elkaars handen vasthouden, waarboven de tekst “iedereen is gelijk”. Een persoon zit op een stoel met een wolkje erboven waarin een vraagteken is getekend. Daarnaast een andere staande figuur die een stoel vast houdt en daarboven de tekstwolk: “Elkaar helpen elkaar dingen leren”.

Ik probeer een groep te maken waar leerlingen zich veilig voelen, door ze te leren elkaar tot steun te zijn. Ik wil de leerlingen leren dat luisteren zonder commentaar te geven echt hulp biedt. Dat ze zich veilig voelen in de groep ervaren ze als ze hun verhaal vertellen in de groep. Behalve dat ik probeer van elke leerling een groepslid te maken, probeer ik zo snel mogelijk alle problemen van de individuele leerling in kaart te brengen.

Ik verbaas me daarbij vaak over de flexibiliteit van de mens. De problemen van mijn leerlingen zijn groter dan die een gemiddeld docent ooit in zijn hele leven heeft. In de tweede week van school houdt een onderzoeksbureau een capaciteitstoets. Na vier weken heeft het team van een overzicht van de zorg die voor de leerlingen georganiseerd moet worden. Daarna volgt de vorming van de veilige klas en vanaf eind september kan ik de leerlingen meenemen naar de hogere sferen van de kunst. Dan bezoeken we een modern museum, een theatervoorstelling voorafgegaan door een voorbereiding met een les drama, een fototentoonstelling en ter afsluiting van het eerste half jaar onderwijs vieren we het kerstfeest waar iedereen iets laat zien aan alle andere leerlingen van het M

De overbelaste leerling die aan het begin van het schooljaar aankomt op het MBO2 moet eerst gewonnen worden voor het onderwijs, met goede zorg, een duidelijke structuur en een veilige groep. Eerst moet de aandacht en verbazing, Ziehe’s verwondering, van de docent uitgaan naar de leerling, zodat de leerling zich geaccepteerd en begrepen voelt. Daarna accepteert de leerling de docent

makelijker in zijn rol van reis Leider, die een brug kan slaan naar de abstracte wereld van de kunst.

Netty Gelijstee, Amsterdam 25 juni 2009

Bronnen:

Winsemius P, et al, 2009, *Vertrouwen in de school, over de uitval van 'overbelaste' jongeren*, WRR-rapport nr. 83 (978 90 8964 105 2)

Winsemius, Tiemeijer, van den Berg, Jager-Vreugdenhil en van Reekum, 2008, *Niemand houdt van ze...*, Kohnstammlezing 2008 ISBN10 9056295160 ISBN13 9789056295165

Ziehe, Thomas, 2000, Debate article: *School and youth — a differential relation. Reflections on some...*, tijdschrift Young.2000; 8: 54-63

Bijlage 1

Hoe zou het onderwijs er voor jou uit moeten zien?

Er moet meer vrijheid zijn, de leraren moeten zich verdiepen in de leerlingen, als ze dat zouden doen zou de zweer (sfeer) losser zijn.

(tekening duivels vuur = docent? –regenboog = verdiepen? –wolk= leerling?)

Het onderwijs moet sowieso verzorgd modern zijn met goede materialen etc. want anders is goed werken vervelend. Bijv. Bij digitale les met computers geen oud iemand die de computertijd niet eens mee heb gemaakt en nu net komt kijken. Leraren moeten relaxed! Zijn niet gestresst en opvliegerig

Uitdagend, creatief, leerzaam, interessant, leuk, realistisch, goed georganiseerd en helder.

Het onderwijs moet geen plek zijn waar je met tegen zin heen gaat.

Leerlingen zelf hun tijden maken maar wel 40 uur vol maken. Strak en duidelijke regels. Goede en leuke leraren.

Nou ik vind het zo wel goed alleen moet ze soms goed rooster indelen.

(tekening meisje met glimlach, dollartekens in de ogen en goede cijfers in het haar/ zon schijnt)

tekening be friends 2 personen en connecties er onder geschreven, dollartekens, hartjes en vredes teken vliegen rond met onderin een 'huis' met de tekst "wordt rijk b.v."

tekening; tekst boven 3 mensen die hun handen vasthouden "iedereen is gelijk" een persoon zit op stoel met wolkje met een vraagteken ander figuur staat en houdt stoel vast met wolkje, tekst: "elkaar helpen elkaar dingen leren"

tekening van verbodsbordje op paaltje met de tekst 'Afgeschaft!'

Serius en nog steeds leuk. Mensen streven voor kennis maar we zijn nog steeds gewoon mensen dus als we elke dag hard leren, krijgen we een burn-out rond $\frac{3}{4}$ van de jaar, graag wil ik dat docenten geinen kunnen apart houden van serieus zijn zodat mensen nog steeds kunnen lachen.

Tekening; tekst hemel onderaan met aureooltjes op de letters, blauwe wolk erboven en grote aureool er boven

Tekening van een gebouw dat smal toeloopt , een deur en 24 ramen die op de eerste verdieping beginnen in rijen van 3. Naast het gebouw 2 graspolletjes, getekend als cartoon

Tekening: een ondergaande (op opkomende) zon met hartjes en smilies erom heen.

Tekening heel veel kleine stokpoppetjes die in een wolk buiten een gebouw staan

Soepel en goed georganiseerd met een tekening van een horizontale lijn die gekruist wordt door een spiraal, onderin staan twee stoppoppetjes getekend degene die blij kijkt heeft een krul gekregen degene die bedenkelijk kijkt is weg gekruist.

~~Iedereen spontaan altijd voor elkaar klaar staan gewoon vrij samen werken~~
(doorgestreept) 3 dikke gekleurde golvende lijnen boven elkaar met links erboven een groen hart met gele en bruine rand en rechts daarvan een paarse mond getekend ingekleurd met rozerood

Tekening; groot bureau in het midden van de tekening met 3 computers erop, lampjes ernaast, ladenblok naast de tafels, digitaal rooster aan de muur evenals

een projectie van een film. Tassen liggen op hoopjes door de ruimte (moeten van ons in de kluisjes) docent is linksonder getekend kaal en propjes oprapend, de leerling zit rechtsonderaan met een pet op en koptelefoon op strak achter een computer. In dit "lokaal" links van de tafels een cola automaat.

Tekening: dikke blauwe sofa met tafeltje ernaast met drankje erop, aan de muur een scherm met "engelse les"

Tekening van tafel met vier verschillende stoelen van bovenaf gezien in het midden. Daarnaast een meisje Dat zegt "lekker openlucht school, nu heb ik eindelijk goede ventilatie". Rode zon links boven rechts boven blauwe wolk, links onder poppetje dat naar links kijkt, midden onder tafel van boven gezien.

Tekening van een vol bureau met drie schermen opgesteld in een hoek waar de ramen aan twee kanten uitkijken op een stad, goeie stoel, vloerkleed, huiselijke sfeer. Tekst: "your own work space!! The future is yours!"

Tekening met krul, van boven gesloten u-vorm, reageerbuisje en ruit met boog erop en twee smalle rechthoeken eronder.

Stellingen:

- 1. Docenten moeten hun leerlingen niet benaderen als personen die gevormd moeten worden, maar als leerlingen aan wie kennis moet worden overgedragen. Er mag dus best wat afstand zijn tussen docent en leerling.*

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
14		8	1

Eens. Je hoeft niet super goed bevriend met elkaar te zijn als je maar respect hebt.

Ik zit op school om iets te leren.

Omdat leerlingen uit hun zelf moeten werken.

Omdat iemand al gevormd is dus dan kun je nog wel kennis verschaffen.

Volwassenen moeten vaak ook respect tonen voor jongeren zodat de leerling dat ook gaan doen.

Je hoeft niet super goed bevriend met elkaar te zijn als je maar respect hebt.

Oneens. Als leerlingen als personen gevormd worden hebben ze al meer ervaring over hoe het eraan toe gaat in een bedrijf.

Het is beter als er meer sociale contact is.

Conclusie: 14 leerlingen zijn het met deze stelling eens. In hun antwoorden geven ze aan dat er wel afstand mag zijn maar ook respect voor de leerling en wat deze al weet.

Een leerling is bang dat door de afstand tussen docent en leerling het sociale contact in gevaar komt.

2. *Leerlingen dienen respect te hebben voor de wereld van de volwassenen.*

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
19		4	

Eens. Maar het moet ook wederzijds zijn. Dat is beter voor het contact.

Maar volwassen ook naar de jeugd.

Is waar maar moet ook respect krijgen.

Het is namelijk zo dat de leerlingen/jongeren ook dingen leren aan volwassenen.

Omdat respect belangrijk is en iedereen in ze waarden te laten.

Omdat volwassenen meer ervaringen hebben met sommige dingen.

Omdat ik vindt dat soms de leerlingen wat meer respect moet hebben voor docenten want dit is hun werk hun zijn er al. Wij moet nog.

Want we zijn allemaal mensen en moeten allemaal goed gerespecteerd worden.

Maar het moet ook wederzijds zijn. Dat is beter voor het contact.

Oneens. Iedereen moet respect voor elkaar hebben en leerlingen leren nu juist volwassener te worden, dus ik vind het een beetje onzin.

Ik wil gelijk behandeld worden als ander.

Want ze hebben ook geen respect voor ons.

Conclusie: leerlingen zijn het hier duidelijk mee eens. Ze respecteren die volwassen wereld alleen als ze ook respect krijgen. “Beter voor het sociale contact”, is een argument. “Iedereen in zijn waarde[n] laten”;[,] “We zijn allemaal mensen.” Een leerling geeft aan waarom leerlingen ook respect verdienen: “Volwassenen leren ook van de leerlingen”. Vier leerlingen zijn het er niet mee eens, omdat “leerlingen leren nu juist volwassener te worden” en “ik wil gelijk behandeld worden...”, “ze hebben ook geen respect voor ons.” Gelukkig is dat een minderheidsstandpunt.

3. *Docenten moeten zich meer richten op de digitale leefwereld van de leerlingen..Ze moeten in hun lessen meer gebruik maken van ict.*

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
15		8	

Oneens. Omdat ik vind dat de computers niet alles moeten overnemen. Omdat je anders te vierkante ogen van kunt krijgen.

Eens. Als ze dit zouden doen zouden zij de leerlingen meer boeien voor een onderwerp.

Met deze opleiding zijn we zowat alleen digitaal bezig.

Omdat altijd van pas kan komen.

Hier zit de toekomst.

Het is wel handig als leraren een beetje technisch zijn.

Kan misschien meer op de computer en beter leren ermee.

Conclusie: 15 leerlingen van de 23 waren het ermee eens. “Als ze dit zouden doen zouden zij de leerlingen meer boeien voor een onderwerp.” Is een duidelijke aanmoediging voor docenten om meer digitaal aan de slag te gaan. “Hier zit de toekomst,” een ander statement. De technische vaardigheden van de docenten worden genoemd als een tekortkoming in de opmerking: “Het is wel handig als leraren een beetje technisch zijn” en “Kan misschien meer op de computer en beter leren ermee”. Sommige leerlingen (8 van de 23) worden moe van al die computers “ik vind dat de computers niet alles moeten overnemen”, zelfs de vierkante ogen worden hierbij genoemd.

4. *Leerlingen moeten hun eigen onmiddellijke behoeftes ondergeschikt kunnen maken aan het belang van het schoolwerk en hun toekomst.*

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
7	3	13	

Eens. Als het tijd is voor school dan moet je tijd maken, anders krijg je later spijt.
Soms. Je moet wat over hebben voor school, maar je moet ook tijd voor jezelf houden.

Want je toekomst hangt af van je studie.

Oneens. Want iemand moet kunnen doen wat hij of zij leuk vindt.

Behoeftes zoals hobby's en sport heb je nodig om te kunnen ontspannen.

Conclusie: De leerlingen die het eens waren met het ondergeschikt maken van de eigen behoeftes aan het belang van het schoolwerk, gaven hele volwassen antwoorden. "Want je toekomst hangt af van je studie"; "Als het tijd is voor school dan moet je tijd maken anders krijg je later spijt". Ze waren wel in de minderheid (7 keer) tegen over een meerderheid (13) die het met de stelling oneens was. Zij Vonden dat hun directe behoeftes niet direct moeten wijken voor schoolwerk. "Iemand moet kunnen doen wat hij of zij leuk vindt" en "Behoeftes zoals hobby's en sport heb je nodig om te kunnen ontspannen". Waarmee de leerlingen duidelijk maken dat school niet het alleenrecht heeft op hun tijd. Een gezonde balans lijkt wenselijk.

5. *De leerstof hoeft niet altijd gerelateerd te zijn aan de leefwereld van jongeren. Het is juist interessant om eens afstand te nemen en vanuit een andere wereld/visie naar iets te kijken. BIJVOORBEELD[v].:EEN roman uit de 18^e eeuw, werken met formules.*

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
13		8	2

Eens. Als je ziet hoe het is vanuit een andere visie zijn andere dingen beter te begrijpen.

Leer je ook iets bij dan.

Dan weten we ook meer over de andere eeuwen.

Als je ziet hoe het is vanuit een andere visie zijn andere dingen beter te begrijpen.

Oneens. Daar heb ik vrij weinig aan, ik wil dingen leven van nu en van later.

Geschiedenis hebben we al gehad. Het leven van nu is heel anders.

Conclusie: Meer dan de helft van de leerlingen is het eens met de stelling dat de leerstof niet gerelateerd hoeft te zijn aan hun belevingswereld. Ze lijken het wel interessant te vinden ook andere zaken te leren. “Als je ziet hoe het is vanuit een andere visie zijn andere dingen beter te begrijpen.” Als tegenargument wordt genoemd: “Daar heb ik vrij weinig aan, ik wil dingen leren van nu en van later.” Ik betwijfel of de leerlingen begrijpen hoe afstandelijk een les kan zijn als de leerstof helemaal niet aan het nu of aan de leerling is gebonden. De meeste docenten leggen die verbanden al in hun leerstof.

Nader onderzoeken!!

6. *De leefwereld van de leerlingen verschilt enorm van die van de volwassenen in de school. Dat maakt het moeilijk om elkaar te begrijpen.*

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
9	2	12	

Oneens. Als iedereen een beetje aanpast is het contact makkelijker.

Eens. Dat valt wel mee omdat de volwassenen ook jong zijn geweest.

Je kan je wel verplaatsen in iemands anders leefwereld.

Ik vind dat iedereen gelijk is of je nou volwassen bent of een leerling. Heb respect voor iedereen

Ik denk zelf dat het verschil zit (dat leraren denken: ik heb mijn diploma nu jullie nog)

Jongeren denken heel makkelijker er over dan volwassenen en volwassenen denken aan de voordeel en de nadeel.

Want er zijn bepaalde dingen die in hun tijd anders waren dan wij.

Conclusie: De helft van de leerlingen is het hier niet mee eens. De verschillen tussen de leefwereld van de volwassenen en de leerlingen is misschien wel groot, maar dat hoeft niet tot onbegrip te leiden. “Als iedereen een beetje aanpast is het contact makkelijker”. Ook geven de leerlingen aan dat ze wel begrip hebben voor de volwassen leefwereld; “Jongeren denken daar veel makkelijker over dan volwassenen en volwassenen denken aan de voordeel en de nadeel” en “Ik denk zelf dat het verschil zit (dat leraren denken: ik heb mijn diploma nu jullie nog)” en “Want er zijn bepaalde dingen die in hun tijd anders waren dan wij”.

7. *Wat je doet of niet doet voor school hangt in grote mate af van wat de 'vriendengroep' doet.*

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
9	1	13	

Soms, ligt eraan wat voor een persoon je bent (dus wel of geen meeloper)

Eens, als je vriendengroep nooit wat voor school doen dan word je daar in mee genomen en ga je zelf ook steeds minder aan school doen.

Omdat hun ook jouw stimuleren.

Want als je vrienden zeggen van kom uitgaan terwijl je huiswerk hebt bijv.

Oneens. Je zit voor jezelf op school en maakt je eigen keuzes.

School doe je voor jezelf.

Omdat het meer om je ouders/verzorgers gaat hoe hun je aansturen en ondersteunen.

Omdat jezelf bepaalt wat je doet.

Het ligt allemaal aan jezelf wat je doet.

Omdat ik vind dat je hier voor jezelf bent en niet voor je vrienden of familie.

Conclusie: de invloed van de vrienden wordt door 13 van de 23 leerlingen niet als de belangrijkste factor gezien. "Je zit voor jezelf op school en maakt je eigen keuzes" en "school doe je voor jezelf"; "Omdat jezelf bepaalt wat je doet", "Het ligt allemaal aan jezelf wat je doet" en "Omdat ik vind dat je hier voor jezelf bent en niet voor je vrienden of familie".

Leerlingen van dit schakeljaar hebben in de gaten dat ze zelf keuzes moeten maken en die niet afhankelijk moeten maken van hun vrienden. negen leerlingen laten zich nog wel leiden door hun vrienden. Zo schrijft er een "Omdat hun ook jouw stimuleren". Want dat kan natuurlijk ook, dat je elkaar stimuleert. Een leerling meldt dat het afhankelijk is van de persoon of hij al dan niet een meeloper is.

8. *Docenten krijgen alleen respect als ze hun leerlingen kunnen boeien, hun iets interessants kunnen leren, hen enthousiast kunnen maken, of hen persoonlijk kunnen raken.*

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
20		3	

Oneens. Voor mij is het zo dat je voor iedere persoon respect moet hebben of je nou wel of geen leuke lessen hebt.

Ik vind dat docenten sowieso respect krijgen.

Want het kan op veel manieren.

Eens. Als een les saai is en de docent teveel praat is het soms moeilijk om bij de les te blijven.

Als de leraar iets intressant verteld luisteren de leerlingen beter naar de leraar.

Omdat ik voel zelf dat lessen soms lang kunnen duren als je niks hoor wat je leuk vind, lessen moeten spannend zijn. Zodat je aandacht er bij is en dat de lessen ook snel voorbij zijn.

Groot deels wel, maar ze moeten ook met leerlingen zelf kunnen opschieten.

Want dan laat je je zelf ook zien.

Conclusie: Het is duidelijk dat docenten alleen respect krijgen als ze de leerlingen weten te boeien, hen enthousiast kunnen maken of hen persoonlijk raken. Twintig van de 23 waren het hiermee eens. Als argumenten werden lessen genoemd waar een docent veel praat, die duren lang en zijn saai. Bij een interessant verhaal luisteren ze beter en is de les sneller om. Opmerkelijk is de opmerking: "Want dan laat je je zelf ook zien", waarbij de leerling lijkt aan te geven het belangrijk te vinden dat de docent ook als persoon zichtbaar wordt voor de klas.

Noot:

In de jeugdgevangenis hebben we moeite om de jongens te boeien met andere zaken dan waar ze de hele dag mee bezig zijn. De jongens praten over hun vrienden buiten "ken je die en weet dat die en ik heb met die". Verder doen ze stoer over wie ze allemaal kennen en wat ze allemaal durven op de groep. We wilde dit doorbreken. We verzonnen onderwerpen waar we het met hen over konden hebben. Zoals kleuren, de lente, maken we nu kunst. De gelanceerde onderwerpen op de eerste kennismakingsavond maakte weinig indruk. Wat twee jongens wel geboeid deed luisteren waren verhalen uit mijn eigen leven. Het varen met mijn schip, hoe dat eruit ziet en waar je dan verblijft. Dus daar waar ik mezelf laat zien wordt het pas interessant voor de leerlingen. Maar er moet dan wel een verbinding zijn naar hun leefwereld. Een van de jongens woonde in Hoorn en verblijft vaak in het parkje waar ik vlakbij anker.

9. In het leven van een leerling is school maar bijzaak.

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
4		19	

Oneens. Dat ligt aan de persoon hoe gemotiveerd je bent en word.

School is geen bijzaak, het is een voorbereiding op je toekomst om later een goede baan te krijgen.

School is een groot deel van een leven van een leerling.

School is gewoon een deel van 't leven etc.

School is een reflectie van jezelf als je school een bijzaak vind dan vind je je eigen toekomst een "bijzaak".

School is heel belangrijk

Maar docenten denken dat we naast school geen werk, sport of andere dingen hebben!

School is gewoon een deel van 't leven etc.

Want je doet het groot en deels voor jezelf. Alleen lijkt het alsof de docenten denken dat we geen werk of sport hebben.

Want het is je toekomst.

Eens. Want je moet jezelf ook sociaal kunnen ontwikkelen.

Conclusie: School wordt als heel belangrijk gezien door de leerlingen van de aanloopklas. Deze klas mag niveau 4 gaan doen en de leerlingen kunnen hiermee hun kansen verbeteren. Kansen die ze eerder hebben laten liggen.

Maar meestal hebben deze leerlingen hun tijd niet volledig aan het onderwijs kunnen besteden en heeft het onderwijs ze geen kansen meer gegeven. Het belang van de mogelijkheid die ze hier geboden wordt en die ze hebben kunnen waarmaken is groot. Dat blijkt uit de argumenten die gegeven worden op deze stelling. School is geen bijzaak, "het is een voorbereiding op je toekomst" en "School is een reflectie van jezelf als je school een bijzaak vind dan vind je je eigen toekomst een "bijzaak". De tijd dat je op school zit maakt het geen bijzaak: "School is gewoon een deel van 't leven etc." en "School is een groot deel van een leven van een leerling". Verder geven de leerlingen aan dat school niet alleen staat in hun wereld; "Maar docenten denken dat we naast school geen werk, sport of andere dingen hebben!" Vier leerlingen vinden school wel een bijzaak. Als enig argument wordt gegeven, dat een leerling zich ook sociaal moet kunnen ontwikkelen.

10. School is alleen maar te verdragen als je wordt uitgedaagd en regelmatig succes ervaart.

eens	soms	oneens	Niet ingevuld
18		4	1

Eens. Als je het niet leuk vind en alleen slechte cijfers haalt is het beter te verdragen.

Kan zijn maar geld niet voor iedereen.

Ik hou van uitdagingen omdat het mij motiveert om me best ervoor te doen.

Oneens. Het gaat ook wel eens mis, maar het is een kwestie van vallen en opstaan

Succes kan altijd, met studie heb je meer succes.

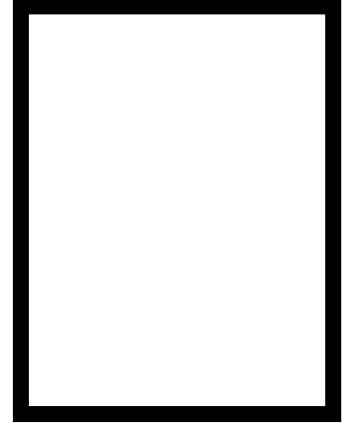
Succes en uitdaging vinden 18 van de 23 leerlingen belangrijk om de school te kunnen verdragen. “Ik hou van uitdagingen omdat het mij motiveert om mijn best ervoor te doen”. Maar het kan ook wel eens gewoon mis gaan met school, ondanks dat het onderwijs uitdagend is. De leerlingen lijken het met de stelling eens te zijn. Alleen geven ze wel aan dat dit niet de truc is om onderwijs te laten slagen. “Succes kan altijd, met studie heb je meer succes” lijkt een argument om vooral te willen scoren op inhoud en de uitdaging minder belangrijk te vinden.

vragen	eens	soms	oneens	Niet ingevuld
1	14		8	1
2	19		4	
3	15		8	
4	7	3	13	
5	13		8	2
6	9	2	12	
7	9	1	13	
8	20		3	
9	4		19	
10	18		4	1

Vraag: Met welke stellingen ben jij het eens? Noteer de nummers. Licht bij één van die stellingen je antwoord toe.

Met welke stellingen ben jij het niet eens? Noteer de nummers. Leg met argumenten bij twee stellingen uit waarom jij er anders over denkt.

Welke tekening past beter bij de leerling en welke bij de school?

Leerling omdat:

- een leerling kleur in zijn leven heeft
- leerlingen houden meer van variatie en kleur.
- hij nog onregelmatig is en alle kanten op kan gaan
- het leven van een leerling is chaotisch
- het is voor een leerling nu allemaal een rotzooi; nieuwe opleiding, werk, pubertijd en er komen allemaal nieuwe dingen in je leven.
- kinderen zijn altijd beetje rommelig
- past beter bij de leerling, creatief bezig zijn, mooie kleuren bij elkaar
- de leerling is nog in het begin en aan het leren dus alles zit nog en beetje door elkaar
- alles is nogal een rommeltje speciaal als je nieuw bent dan is alles nog verwarrend en je weet niet waar je heen
- veel kleur en rommelig
- leerlingen van ZICHhun zelf CHgaotiSCHes en slordig ZIJN
- omdat alle leerlingen vol energie en ideeën zitten
- de leerling zich niet aan de regels houden en er een boeltje van maken.
- die zijn drukker en dat zie je ook aan dat gekrast is
- leerlingen vaak in de war zijn
- de leerling nog veel moet leren
- ik van lijnen houd en het meer is dan een simpel vierkant
- is vaker nog een CHgaos en moet nog veel leren

Dit is de school omdat:

- dit een creatieve school is en zo'n moderne tekening past erbij. Omdat ik de 2de een saaie tekening vind ik hou meer van kleur in een tekening.
- de school zit vol met wijsheid en kleur en inspiratie.

School omdat:

- school bijna iedere week het zelfde is.
- school 1-tonig elke week hetzelfde is
- het is een geheel
- school heeft alles op een rijtje en weet wat er komen gaat.
- ik de 2de een saaie tekening vind ik hou meer van kleur in een tekening
- ik vind dat de Ma school best wel helder is met afspraken en les.
- je ook Nederlands en wiskunde heb dan werk je met papier (lijkt blijkbaar op een A4tje)
- op school leer je alles en zit alles netjes op een rij
- de school heeft alles op een rijtje
- het is strak en netjes
- op school moet alles georganiseerd zijn
- school heeft structuur en bepaalde regels waar de leerlingen zich aan moeten houden maar de leerlingen houden zich er niet aan dus word het een boel.
- gewoon een rechte hoek strak en leeg
- strak en rechtlijnig
- je daar leert hoe je alles helder moet plaatsen
- school is gestructureerd
- (als het goed is) school georganiseerd is en strak beleid.

Dit is een leerling:

- de leerling is nog leeg, de school moet het vullen ideeën en creativiteit.
- ik hou bijna alles netjes en georganiseerd (meestal)
- de meeste simpel zijn. Met simpele gedachten
- iedereen zich zelf wel kent (overzicht) lijkt mij